

ZGODOVINA JUDA OD TOKIA DO JESENIC

NAJBOLJE NAM RAZVOJ JUDA OPIŠE NJEGOV USTANOVITELJ PROFESOR JIGORO KANO.

V mladosti sem študiral umetnost ju-jitsa pri treh najboljših mojstrih tistega časa. Spoznal sem, da ju-jitsu ni samo zanimiv, ampak tudi uspešen za krepitev telesa in duha. Zato sem se namenil, da ga čimprej razširim med ljudi. Vendar je bilo potrebno, da se stari ju-jitsu povzpne na višjo stopnjo, saj se bo samo na ta način razširil med ljudi.

Tako sem zbral vse dobre strani, ki sem se jih naučil v različnih šolah, dodal svoje osebne ugotovitve in dognanja, ter izdelal nov sistem za telesno kulturo, duhovno vadbo in športna tekmovanja. Imenoval sem ga [KODOKAN JUDO](#). Kodokan pomeni "šola za učenje poti". Resnični pomen poti je pojmovanje življenja.

Zakaj sem ga imenoval JUDO, namesto jujitsu.

Najprej vam želim razjasniti pomen besed: JU pomeni popusti oziroma mehak, JITSU umetnost ali večšina, DO pot ali načelo. Tako pomeni ju-jitsu umetnost, sprva popustiti in končno pridobiti zmago, medtem ko pomeni JUDO pot ali načelo tega. Dan danes je ljudem lažje reči Judo kakor ju-jitsu. Predno sem začel ljudi učiti svoj judo, so ta izraz uporabljali le v eni šoli ju-jitsa, v ostalih šolah pa zelo redko. Namenoma sem izbral ta izraz, da bi ločil svojo šolo od ostalih ju-jitsu šol. Vzrok, zakaj nisem izbral popolnoma novega imena pa je v tem, da KODOKAN JUDO, čeprav ima v primerjavi s starim ju-jitsom širše cilje in se tudi v tehniki dokaj razlikuje, sloni na tistem, česar sem se naučil od svojih prejšnjih učiteljev.

Sta pa še dva razloga, zaradi katerih sem opustil ime ju-jitsu.

Prvi je ta, da so nekatere šole ju-jitsu gojile tehnike metanja in zvijanja, ki so bile zelo nevarne, kar je ljudi odbijalo. Želel sem pokazati, da to kar učim ni nevarno ampak, da je ta judo po svoji miselnosti in namenu popolnoma druga stvar.

Drugi razlog je bil, da je tedaj, ko sem začel učiti svoj sistem, ju-jitsu postal razvpit. Nekateri mojstri ju-jitsa so osnovali skupine, ter pričeli prirejati po deželi ekshibicijske dvoboje, pobirali so vstopnino in se z njo preživljali. Nekateri so šli celo tako daleč, da so prirejali dvoboje med profesionalnimi sumo rokoborci in borci ju-jitsa. Tako ponižanje nekoč zelo razvitega ju-jitsa se mi je upiralo, zato sem odvrigel naziv ju-jitsu in uporabil namesto njega izraz judo. Da pa bi ga ločil od jikishin šole ju-jitsa, ki je tudi uporabljala ime judo, sem svojo šolo imenoval kodokan judo Napaka! Zaznamek ni definiran., čeprav je naslov nekoliko dolg.

Ko je bil JUDO leta 1882 ustanovljen, je imela dvorana za vadbo juda ("dojo") blazine, ki so bile velike 4 x 6 m, učencev je bilo prvo leto le devet. Zdaj je v Tokiu svetovno središče Judo. Tam je velika zgradba z veliko osrednjo dvorano in z več manjšimi. Te so namenjene tudi tujim študentom. Število ljudi, ki gojijo judo, pa se je povzpelo v milijone.

Pot do tega pa ni bila lahka. Vendar je kodokan že od začetka premagoval ovire in v nekaj letih uspel ter postal najboljši na svojem področju. V tem času so se z ustalivitvijo socialnih razmer na Japonskem, spet pričele pojavljati nove in stare ju-jitsu šole. Kodokanu so vsi priznavali visoka načela in ideale, vendar pa so dvomili o njegovih praktičnih odlikah in borbenih sposobnostih. Med glavnimi dvomljivci so bili pristaši starih šol ju-jitsa. Zato je kmalu prišlo do tekmovanja med kodokanom in borci ostalih šol. To je bila odločilna bitka, saj bi poraz imel za kodokan uničujoče posledice. Pod pokroviteljstvom poveljnika tokijske policije je Kodokan leta 1886 z ekipo 15 tekmovalcev slavil popolno zmago. Zabeležili so 13 zmag in 2 dvoboja z neodločenim izidom.

Pot k uspehu je bila s tem odprta. Od takrat se je Judo začel naglo širiti, najprej na Japonskem, kasneje pa po vsem svetu. To je hkrati tudi najboljša potrditev vrednosti, ne samo v načelih in idealih, temveč tudi v tehniki in praktični vrednosti.

ZGODOVINA JUDA OD TOKIA DO JESENIC

ZGODOVINA JUDA V SLOVENIJI

Kolikor je znano, sta pred drugo svetovno vojno ju-jitsu (prednika modernega juda) v skromni obliki gojili le policija in žandarmerija. Redki posamezniki so sicer več ali manj vedeli za ta način samoobrambe, morda je celo kdo obvladoval kakšen prijem, toda so bile to le prve želje po učinkoviti samoobrambi.

Med prve ljubitelje ju-jitsa v Sloveniji štejemo pokojnega [Antona Kosa](#) iz Ljubljane. Pripovedoval je, da ga je nastop, ki ga je leta 1920 videl v Avstriji, tako navdušil, da se je takoj ogrel za ta šport. Videl je, kako je majhen in šibak borec ju-jitsa porazil znanega boksarja. S ju-jitsom se je teoretično toliko seznanil, da je kot funkcionar Sokola, pripravil nekaj predavanj za člane te organizacije. Ni znano, da bi po teh predavanjih prišlo do širše vadbe tega športa.

V letu 1941 je bil v ljubljanskemu časopisu "Družinski tednik", z dne 25.11.1941, objavljen oglas, s katerim so bile vabljeni dame in gospodje na redne vadbe ju-jitsa. Kako se je zadeva iztekla in kdo je bil takrat trener, ni znano.

Naslednje leto pa se je zgodilo nekaj, kar lahko imenujemo začetek organizirane vadbe. **Oto Baumgartner** po rodu Žid, asistent za ju-jitsu na visoki šoli za telesni kulturo na Dunaju, se je pred nacisti umaknil v Trbovlje in nato v Ljubljano. Prvih prijemov samoobrambe je najprej v Pokojninskem zavodu, kasneje pa kar v svoji sobi v Gradišču, učil skupino mladincev. S svojim trudom in strokovnim znanjem je dal svojim učencem solidno osnovo. Vadba je bila trikrat tedensko, vendar ne dolgo. Ota Baumgartnerja so njegovi učenci zadnjikrat videli leta 1944, v nacističnem transportu za Dachau. Od tam se nikoli več ni vrnil. Njemu v čast se vsako leto prireja tradicionalno tekmovanje za "Baumgartnov pas". Od osvoboditve pa tja do leta 1948 ni podatkov o organizirani vadbi judo. Po tem letu sta Baumgartnerjeva učenca Požar in Žlender vodila prve tečaje samoobrambe. Požar na učiteljski, Žlender pa v TVD Partizan Tabor (prej Sokol 1 Tabor) v Ljubljani. Njuna tečaja so v letu 1950/51 obiskovali pokojni **Ivo Reya**, prvi nosilec mojstrskega psa 1.DAN, Kolnik Dušan, Niko Vrabl, Marjan Lavrič in Ante Pranjič. Iz vrst študentov so 10.10.1952 ustanovili prvi klub, ki se je pridružil društvu Olimpija. O judu takrat še ni bilo mnogo znanega.

Prve stike z Judom je navezal [Niko Vrabl](#), ki je bil na kongresu Svetovne unije za Judo, ju-jitsu in Judo-do v Obertraunu - Avstrija. Rezultat tega je bil, da je avgusta 1953 I, v Celju vodil tečaj Judo-doa, [Josef Ebetschuber](#) z Dunaja.

Čeprav tečaj ni bil iz Judo športa, kajti Ebetschuber je pripadal ekstremni skupini, ki se je ločila od Juda in gojila tako imenovani Judo-do, je bil za razvoj Juda ogromnega pomena in je dal osnovo za širok razmah.

Leto 1954/55 je bil čas velikih aktivnosti, Judo klubi so "rasli kot gobe po dežju".

V juniju leta 1954 je bilo v parku Tivoli v Ljubljani že prvo mednarodno srečanje, med Dunajem in Ljubljano. Končalo se je neodločeno in sicer 12 :12. V mesecu oktobru 1954 pa je bila že prva skupščina in ustanovljen tudi prvi odbor za JUDO in JUJITSU pri TAZ (Težko Atletska Zveza) Slovenije. Takoj naslednje leto, februarja 1955, pa je bilo že prvo republiško prvenstvo posameznikov v Ljubljani.

JUDO je v Sloveniji napredoval zahvaljujoč rednim tečajem, katere so vodili najbolj znane osebnosti med judoisti v Evropi (Unterburger, Nagaoka in Hofman iz Nemčije, Numfuher in Kunisch iz Avstrije, Van der Velde in Anton Geesink iz Nizozemske, Yamada iz Anglije). Posebej je potrebno omeniti simpatičnega trenerja japonskega rodu Kokichi NAGAOKO, odličnega strokovnjaka, metodika, pedagoga, prijatelja in človeka. Znal je pritegniti marsikaterega in je ogromno pripomogel k hitrejšemu razvoju Juda v Sloveniji. Upravičeno ga lahko smatramo za mejnik v razvoju juda v Sloveniji. Njegovi predhodniki so prinašali le prve vesti o judu, prvi judo pa se je pričel z NAGAOKO.

ZGODOVINA JUDA OD TOKIA DO JESENIC

Na nesrečo pa se je ravno v Ljubljani, kjer je imel toliko prijateljev, težko poškodoval in prekinil začeto delo. Po treh mesecih je za posledicami poškodbe umrl v Zahodni Nemčiji. Nagaoka je zelo rad delal z otroki, ki so dobesedno noreli za njim. Prav zato se z tradicionalnim mednarodnim turnirjem NAGAOKA, judoisti iz Slovenije spominjajo človeka, ki je s svojim delom veliko prispeval k napredku Judo v Sloveniji.

Nagli razvoj in kvaliteta juda sta narekovala, da je bila v Ljubljani 17. marca 1957 ustanovljena [JUDO ZVEZA SLOVENIJE](#), ki je dala še večji zamah k razvoju juda v Sloveniji.

Po tem obdobju skoraj ni minilo leto, ko ne bi bila ustanovljena dva ali celo več klubov v Sloveniji.

KRATEK OPIS ZAČETKA NA JESENICAH

Domačin Vojko Kučina se je po sedmih letih judo kariere – najprej pri klubu Olimpija v Ljubljani nato pri Triglavu iz Kranja odločil začeti doma na Jesenicah. Tako je v letu 1963 organiziral v TVD Partizan dva tečaja samoobrambe in šolo padcev. Tečaja sta bila zelo odmevna, zato se je z upravo TVD Partizana dogovoril, da bi ustanovil [Judo sekcijo](#).

Ustanovni občni zbor Judo sekcije pri društvu [TVD Partizan](#) je bil 27. novembra 1963 leta. Že naslednji mesec smo poslali Judo zvezi Slovenije seznam prvih 33-ih članov za registracijo.

Vodstvo sekcije na ustanovnem sestanku so sestavljali:

Predsednik: Uroš Župančič

Tajnik: Ana Kučina

Tehnično vodstvo: Jože Oblak in Vojko Kučina

Trener pa je bil Vojko Kučina.

Sledilo je nabiranje denarja za kimone in nato tudi za blazine. Ekipe se je hitro formirala že v naslednjem letu, to je 1964/65 so že sodelovali v slovenski ligi.

Leta 1965 na Jesenicah organizirajo prvenstvo Gorenjske za posameznike. Redno imajo tečaje za nove člane. Sodelujejo na javnih eksibicijskih nastopih. Vzpostavljeni so že prvi kontakti z klubi iz Avstrije (Vrbe – Pliberka – Celovca).

Leta 1966 v slovenski ligi od 13 ekip zasedejo že 5. mesto. Organizirajo turnejo Gorenjske ekipe po Italiji, Švici in zmagajona vseh tekmah. V letu 1967 v Slovenski ligi osvojijo 1. mesto in imajo srečanja z avstrijski klubi iz Lenda, Bischofs-hofna in Pliberka. V letu 1968 je ustanovljena Hrvaško - Slovenska liga v kateri že sodelujejo. Skupaj z sosedi organiziramo zelo uspešno ligo Pokal prijateljstva, v kateri sodelujejo tekmovalci avstrijske koroške, Furlanije – Benečije ter Gorenjske. Tečaj pri svetovnem prvaku Geesingu v Mariboru.

V letu 1971 se v Slovenski ligi, kar se tiče rezultatov popusti, vendar so vedno boljši pionirji, mladinci in dekleta. V letu 1972 je prvemu trenerju pri treningih začel pomagati Brane Dvoršak kot drugi trener.

Z letom 1978 g. Vojteh Kučina prepusti vodenje sekcije Dvoršak Branetu, ki nadaljuje začeto delo predhodnika. Dvoršak vodi judo sekcijo vse do leta 2002 v tem obdobju pa so imeli, kar nekaj odmevnih rezultatov, tako doma kot tudi v tujini. Pomoč pri treningih so mu nudili Miro Ražman, Eko Bečirovič in David Dvoršak.

Ko v letu 2001 Brane Dvoršak zapusti judo sekcijo so z delom nadaljevali, Renato Vezzosi, Borut Brelj in Andrej Krajzel.

Andrej Krajzel pa je še danes aktiven v judo sekciji. Bil je kot eden izmed prvih članov, ko se je sekcija ustanovila, aktiven kot tekmovalec, sodnik in vesten pri delu z najmlajšimi v sekciji. Njegove dvainšestdesetletne izkušnje pri judu so dobrodošle vsem nam, trenerjem in vadečim zanamcem.

ZGODOVINA JUDA OD TOKIA DO JESENIC

Za nekaj časa trenersko pobudo prevzemata Miha in Maruša Kavčič. Oba sta si ostvarila družini, ki je seveda na prvem mestu. Tako sta v letu 2025 še vedno glavni gonilni sili, Andrej Krajzel in Renato Vezzosi. V ozadju se kaže mlajša sila, upamo na najboljše.

Vsako obdobje v jeseniškem judu ima svojo zgodbo in svoje junake, veseli pa dejstvo, da so tudi drugi začeli spoznavati, da judo nudi veliko več, ne samo "pretepaštvo", kot si predstavljajo nepoznavalci.

Če ne veš, vprašaj, če pa veš, pomagaj!

SLOVENSKE MEDALJE V JUDU IZ VELIKIH TEKMOVANJ

Urška Žolnir

Olimpijske igre

Zlato London 2012 do 63 kg
Bron Atene 2004 do 63 kg

Svetovna prvenstva

Bron Kairo 2005 do 63 kg
Bron Pariz 2011 do 63 kg

Evropska prvenstva

Zlato Tbilisi 2009 do 63 kg
Srebro Beograd 2007 do 63 kg
Bron Lizbona 2008 do 63 kg
Bron Carigrad 2011 do 63 kg

Vlora Beđeti

Svetovna prvenstva

Bron Rio de Janeiro 2013 do 57 kg

Evropska prvenstva

Bron Dunaj 2010 do 63 kg

Sredozemske igre

Zlato Mersin 2013 do 57 kg

Klara Apotekar

Evropska prvenstva

Zlato 2019 Minsk -78 kg[2]

Rok Drakšič

Evropsko prvenstvo v judu

Zlato Budimpešta 2013 do 73 kg

Bron Dunaj 2010 do 66 kg

Bron Čeljabinsk 2012 do 66 kg

Bron Montpellier 2014 do 73 kg

Bron Kazan 2016 do 73 kg

Sredozemske igre

Srebro Almeria 2005 do 60 kg

Bron Pescara 2009 do 66 kg

ZGODOVINA JUDA OD TOKIA DO JESENIC

Adrian Gomboc

Evropsko prvenstvo

Zlato Tel Aviv 2018 do 66 kg
Srebro Varšava 2017 do 66 kg

Kaja Kajzer

Evropska prvenstva

Srebro Lizbona 2021 do 57 kg
Srebro Zagreb 2024 do 57 kg

Andreja Leški

Olimpijske igre

Zlato Pariz 2024 do 63 kg

Svetovna prvenstva

Srebro Budimpešta 2021 do 63 kg
Srebro Doha 2023 do 63 kg

Evropska prvenstva

Zlato Montpellier 2023 do 63 kg
Bron Lizbona 2021 do 63 kg
Bron Zagreb 2024 do 63 kg

Petra Nareks

Sredozemske igre

Bron 2009 Pescara do 52 kg

Anka Pogačnik

Evropska prvenstva

Bron Baku 2015 ženske ekipno
Bron Sofija 2022 do 70 kg

Lucija Polavder

Olimpijske igre

Bron Peking 2008 nad 78 kg

Svetovna prvenstva

Srebro Rio 2007 odprti razred

Evropska prvenstva

Zlato Dunaj 2010 nad 78 kg
Srebro Čeljabinsk 2012 nad 78 kg
Bron Düsseldorf 2003 odprti razred
Bron Tampere 2006 nad 78 kg
Bron Beograd 2007 nad 78 kg
Bron Lizbona 2008 nad 78 kg
Bron Carigrad 2011 nad 78 kg

Aljaž Sedej

Sredozemske igre

Zlato 2009 Pescara do 81 kg

Maruša Štangar

Evropska prvenstva

Bron 2019 Minsk 48 kg

Sredozemske igre

Bron 2018 Tarragona 48 kg

ZGODOVINA JUDA OD TOKIA DO JESENIC

Raša Sraka

Rašini najvidnejši dosežki v karieri:

1. mesto Sredozemske igre, Tunis (2001)
1. mesto, evropsko prvenstvo, Dusseldorf 2003
3. mesto, svetovno prvenstvo, Kairo 2005
3. mesto, svetovno prvenstvo Tokio 2010
2. mesto, evropsko prvenstvo, Dunaj 2010

Tina Trstenjak

Olimpijske igre

Zlato Rio 2016 do 63 kg

Srebro Tokio 2020 do 63 kg

Svetovno prvenstvo

Zlato Astana 2015 do 63 kg

Srebro Budimpešta 2017 do 63 kg

Bron Čeljabinsk 2014 do 63 kg

Bron Baku 2018 do 63 kg

Evropsko prvenstvo

Zlato Kazan 2016 do 63 kg

Zlato Varšava 2017 do 63 kg

Zlato Lizbona 2021 do 63 kg

Srebro Montpellier 2014 do 63 kg

Srebro Tel Aviv 2018 do 63 kg

Bron Budimpešta 2013 do 63 kg

Evropske igre

Srebro Baku 2015 do 63 kg

Anamari Velenšek

Olimpijske igre

Bron Rio 2016 do 78 kg

Evropska prvenstva

Bron 2011 Carigrad do 78 kg

Bron 2012 Čeljabinsk do 78 kg

Mihael Žgank

Predstavnik države Zastava Slovenije Slovenija

Svetovno prvenstvo

Srebro Budimpešta 2017 do 90 kg

Predstavnik države Zastava Turčije Turčija

Evropsko prvenstvo

Zlato Minsk 2019 do 90 kg

OSTALI SLOVENSKI UDELEŽENCI OI

Stanko Topolčnik, Ivan Vidmajer, Franc Očko, Štefan Cuk, Filip Leščak (3x), Rok Drakšič, Raša Sraka, Aljaž Sedej, Sašo Jereb, Vlora Beđeti, Matjaž Ceraj, Vesna Đukić, Anka Pogačnik in Maruša Štangar.